

Majestátem d. 1608, 21. března polepšen erb tak, že přidán helm s korunou a nad ním dvě křídla barvami rozdělená černé, žluté a červené bílé a mezi nimi na zlatých pahrbcích týž pštros. (List z r. 1602 předložen kdysi heroltskému úřadu v Berlíně, Koncept r. 1608 v arch. šlechtickém.)

*Štrév z Štreruvic.* Štrérové byla rodina dávno v Stříbře osedlá. Jozef Š. byl majestátem d. 1743, 15. června nobilitován a potom (1748, 20. dubna) do rytířského stavu kr. Č. povýšen. Erb jeho byl tento:

Štít polovičný, pravé pole červené a v něm tři bílé koule od pravého koutu dolů, levé pole bílé a na něm červený pták noh drže v pravé přední noze meč, přikryvadla bílá červená, klénot dvě červená křídla rozložitá a na každém z nich 3 koule a mezi nimi týž noh jen z koruny vynikaje. (Meraviglia str. 34, tab. 28.)

*Štrohalm ze Štroldorfu.* Erb rodiny této byl prý takový: Štít trojdílný, vrchní pole modré, prostřední s bílou a červenou šachovnicí, spodní modré a v něm zlatá hvězda. Klénotem byl polovičný jelen. Tak Král na str. 288.

*Štrol z Dejnova (?)*. Erb rodiny této byl prý štít polovičný, pravá polovice modrá se zlatým lvem, levá červená a na ní 3 bílé šípky zabodené do 3 vrškův, klénotem jsou dvě křídla, červené a modré. Tak Král na str. 267.

*Štromar z Alkhofu.* Císař Ferdinand povolil (1559, 6. Mart.) Matyáši Štromarovi, aby se mohl psáti z Alkhofu a vysadil mu tento erb:

Štít modré barvy, u zpodku tři zelené pahrbky, za kterýmiž k vrchu štítu polovice jelena své přirozené barvy se svrženými rohy a předníma nohama k pravé straně obrácený, ústa rozzavená a jazyk vyplazený maje se vidí. Nad štítem kolčí helm s točenicí a přikryvadly modré bílé barvy, nad tím nade vším půl rohu jeleního o pěti parozích. (Reg. král.)

*ze Štubenberka,* páni z Rakous pocházející, nosili na černém štítě kotvici šedé barvy zavěšenou na kusu zlatého provazu, přilbici měli zlatou s černými a stříbrnými pokryvadly a nad tím paví kytu z polovice bílou, z polovice šedou. Tak vymalován erb jich na majestátu (d. 1410, 19. Decb. v arch. Stubenberském v Praze), jímž král Václav týž erb zlatou korunou polepšil. (Opis v arch. mus.) Obr. toho i polepšeného erbu Meraviglia na tab. 119.

*Štubík z Kynygšteina.* Štubíkové byli zámožnou rodinou v Jihlavě a nabyli l. 1562 erbu a hesla. Erb jich, který jim majestáty d. 1614, 14. Febr., 1624, 23. Jan. byl potvrzován, jest tento:

Štít po délce trojdílný, uprostřed žlutý a na jeho zpodku černá hůrka o třech pahrbcích, z nichž prostřední jest nejvyšší a na něm větev štovíková (šřovík? štubík), ostatní dvě třetiny jsou na příč rozděleny, pravé pole horní a levé dolní modré a v každém půl zl. orla, pravé zpodní a levé vrchní pole též na příč na 5 pruhů rozdělené, z nichž tři jsou černé a dva bílé a nad středním černým pruhem jest táž černá hůrka, turn. helm s přikryvadly modrými žlutými a černými bílymi, koruna a nad tím

obraz boha Merkura, držící stonek šfovíkový. (Reg. král. Kadich-Blažek tab. 198.)

*Štupart z Leventálu.* Majestátem d. 5. května 1664 nabyt Petr Št. titule a erbu tohoto: Štít křížem na čtvero polí rozdělený, v 1. a 4. modrém lev žlutý ve skoku, kladivo haviřské v levé přední noze držící, 2. a 3. bílé, a v něm tři černé špice (krokvice), jedna nad druhou se vidí, otevřený helm s korunou a přikryvadly žlutými černými a žlutými modrými, nad tím mezi dvěma modrými péry pštrosovými lev tím způsobem, jako ve štítě. (Rybička v Pam. arch. III, 320, odchýlně, co se týče klénotu, Meraviglia na tab. 28.)

*Šturm z Fyrštenfeldu.* Majestátem d. 1558, 25. února povoleno bylo Pavlovi Šturmovi a Jiříkovi Šoltárovi, aby se psáti mohli z Fyrštenfeldu a vysazen jim tento erb: Štít polovičný, pravá polovice žlutá, levá černá, v kterémž štítu jelení hlava s rohy po 4 parožcích, majíc ústa rozzavená a jazyk vyplazený, k pravé straně obrácená se vidí, nad štítem kolčí helm s točnicí a přikryvadly žluté a černé barvy, nad tím nade vším muž bradatý holý v župici barvami rozdělené, po pravé straně černé, po levé žluté, napřed s černými knoflíky pod pás vyniká, drže před sebou v obou rukou rohy jelení. (Reg. král., Král na str. 269 odchýlně. Obraz v Miltnerových Privatmünzen tab. LXVI. N. 566.) Viz i Oršinovský.

*Šturm z Greifenberka v. Albin.*

*Šturm z Hranic.* Majestátem d. 1556, 22. června dán Adamovi staršímu Šturmovi erb tento: Štít červený a v něm kozorožec šeré barvy, maje ocas (vlastně zadní polovici těla) stočený k podobenství mořské ryby, s dvěma rohy a ve skoku a před ním zlatá hvězda, helm s přikryvadly bílými červenými, na něm věnec růžový, dvě křídla orlova, červené bílé a bílé červené a mezi nimi hůlka, okolo ní dva hadi a na vrchu holubice. (Reg. král.) V Jak. sb. jest vyobrazen erb rozšířený, totiž štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli starý erb, v 2. a 3. též červeném jest věnec, totiž kotouč modrý s žlutým kruhem bílými korálky posázeným, přikryvadla červená bílá a modrá žlutá, nad helmici dvě křídla barvami na příč rozdělená, pravé zlaté modré, levé červené bílé, mezi nimi dotčený věnec, jako v 2. a 3. poli a na něm stojící bílá holubice.

*Šturm z Hyršfeldu.* Ludvík Šturm, l. 1538 měšťan Nového města Pražského, obdržel (1549, 10. dubna) královské povolení, aby se psal z Hyršfeldu a tento erb: Štít pošikem rozdělený, zpodní polovice modrá, vrchní červená a v obou půl jelena přirozené barvy, ve skoku s rohy červenými a modrými, přikryvadla červená modrá, točnice týchž barev a za klénot půl jelena rohatého. (Reg. král., tak i erbovník Novohradský, Král str. 302, též obr. v Hradech VI. na tab.)

Později byla v Čechách jiná rodina, též Šturm z Hyršfeldu řečená, jež nabyta stavu a erbu teprve r. 1746. Erb jich byl štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. poli červeném zelený trávník a na něm tři byliny růže s bílými květy, 2. žluté a v něm černá husa, též na trávniku stojící a k pravé

obrácená, 3. žluté pole a na něm černý lev s rozdvojeným ocasem a k levé vyskakující, 4. červené a v něm ruka oděná s mečem, přikryvadla černá žlutá a červená bílá, klénot jako jelení rohy a mezi nimi muž po kolena stojící, s červenými péry na špičatém klobouku, maje pravici vyzdviženou a drže v ní meč dobytý. (Jak. sb.)

*Štyfl z Kolberka v. Plakvic.*

*Štyrský z Radotína v. Šipař.*

*Šubtřové z Chobyně* měli štít bílý a na něm 3 červené pruhy na přič položené, tak že štít rozdělen byl na 7 pruhův, z nichž čtyři byly bílé. Klénot jest zelený strom smrk. (Erbovník musejní, Meraviglia na tab. 30. Kadich-Blažek tab. 99. Král na str. 292, pečet r. 1637 mezi listy Zabrdovskými v zem. arch. Brněnském.)

*Šud ze Semanína.* Majestátem krále Ludvíka d. 1525, 14. září povoleno M. Mikuláši Šudovi, aby se psal z Semanína a dán mu tento erb: Štít na dvě rozdělený zlatem a červeným, okolo vynášený (lemovaný), půl zlatého (nahore) a červeného (dole), v červeném pruh bílý šmykem (totiž pošikem) dolů, ve štítě dvě z dvanácti nebeských znamení, totiž v zlatém kozorožec našeré barvy, kterýž má zadek v podobenství mořské ryby, v pruhu zlatá váha z pěti zlatých hvězd udělaná, turnýřský helm, na krajích zlatem vynášený se zl. korunou a přikryvadly šerým zlatem vynášeným a červeným stříbrným vynášeným, dvě křídla červenou a bílou barvou rozdělená a mezi nimi zlatá hvězda. (Rybička v Pam. arch. IV. a 93, též Meraviglia tab. 30 a Král na str. 315. Týž erb měli od r. 1525 také *Danielové ze Semanína.* (Rybička, O erbov. rodinách Hradeckých.)

*Šudové ze Střívina* měli erb: Štít pruhem jdoucím pošikem od pravého horního koutu dolů k levé na tři rozdělený, pruh sám zlatý a v něm tři modré hrozny, jeden vedle druhého; ostatní pole jsou modrá a v každém je po bílé herald. lilii, helm s přikryvadly modrými žlutými, nad tím dvě křídla rozložitá a barvami rozdělená, pravé (shora) žluté modré, levé modré žluté a mezi nimi vinná větev s 2 zelenými lupeny a modrým hroznem navrchu. (Jakub. sbírka, Král na str. 304.)

*Šultys z Čimic.* Od 15. st. bydlela v Praze rodina Šoltysův. Kryšpinovi Šultesovi dovoleno (1544, 15. února), aby se psal z Čimic a dán mu tento erb: Štít polovičný, pravé pole modré a levé černé, ve kterýchžto polích dva šípy opeřené, jeden modrý a druhý černý, na kříž přeložený, jsou kolčí helm s přikryvadly modrými černými a nad tím 2 šípy týmž způsobem, jako v štítě, se vidí. (Reg. král. Tak i na pečetí Kryšpinově r. 1557.) (Arch. mus.) V pamětech píší se vždy z Čimic.

*Šultys z Felsdorfu.* Císař Rudolf dovolil (1604, 23. října) Janovi Šultysovi, měšťanu Kutnohorskému a Václavovi Fryčovi, měšťanu Starého města Pražského, aby se psali z Felsdorfu a dal jim tento erb: Štít polovičný, pravé pole modré a v něm 3 vlaské čamrhy žluté, jedna nad druhou, špice neb železa majíce dolů obrácené, vzhůru stojí (tedy to, čemu se říká vlk a káča), levé pole zlaté, v něm u zpodu skála o 3 pahrbcích a na přední

(t. j. levé) kamzík přirozené barvy, v pravo obrácený, helmice otevřená s přikryvadly zlatými modrými a zlatými černými, zlatá koruna, z níž vyniká k pravé straně kamzík (tedy necelý). (Reg. král., Dačického paměti II, 93. Král na str. 266 z části chybně. Obrazy dobré v díle Miltner, Privatmünzen tab. LXVI. 567—569.)

Ignác *Šurda*, výtečný starosta Písecký a naposled rada vrchního soudu v Praze, nadán l. 1860 15. dubna stavem šlechtickým a tímto erbem:

Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole červené a na něm odznaky soudu (svazek metel a sekera s mečem na kříž položené), 2. pole černé a na něm žlutý lev ve skoku, 3. pole žluté, v něm na příč černý pruh a na něm zlatá hvězda, 2 helmy s korunami a přikryvadly červenými, bílými a černými žlutými, na pravém dva rohy barvami na příč dělené, bílý červený a červený bílý, na levém žlutý lev polovičný. (Meraviglia tab. 23.)

*Schürer z Waldheimu*. Rodina Širerův zabývala se ode dávna výrobou skla a tím se dodělala blahobytu. Císař Rudolf povolil (1592, 1. Jul.) Valentinovi, Kašparovi, Dominikovi a Pavlovi strýcům Š. a Martinovi, synu Valentinovu, aby se psali z Waldheimu a dal jim tento erb:

Štít polovičný, v pravé polovici 6 pruhův žlutých a černých pošíkem vzhůru jdoucích, v levé polovici 6 pruhův modrých a červených, ale na příč položených, turn. helm s korunou a přikryvadly černými žlutými a červenými bílými, nad tím kuželovitý vysoký tatarský klobouk se střechou chramostejlovou ohnutou, červenou a modrou barvou pruhovitě obarvený, nad tím pak 4 péra, černé, žluté, červené, modré (kopie v zem. arch., též i ve Vunšvicke sbírce, Schebek, Böhmens Glasindustrie S. 54.) Majestát tento, z České kanceláře vydaný, schválil císař Leopold (1663, 5. Jun.) Eliáši Ignácovi Š. z Říšské kanceláře a polepšil mu štít tak, že přidal do prostředku štítek bílý s třemi úzkými kužely do trojhranu postavenými. Témuž pánu dáno pak 1665, 8. července potvrzení i z České kanceláře. (Reg. císařská a královská, Kadich-Blažek tab. 99.)

*Šust z Chotče*. Erb rodiny této prý byl štít bílý a na něm černé křídlo se zlatým pazourem (též erbovní znamení, jako bylo u Čabelických z Soutic.) Též znamení jest za klénot. Tak Král na str. 345.

*Švábové z Chvatliny* vyskytují se u nás od sklonku 16. st. To i erb jich vede k tomu, že jsou potomci nobilitované rodiny, ale kdy a jak k erbů přišli, není známo. Erb ten byl takový:

Štít červený, u jehož zpodu jest hradba bílá jako ze štukoví s branou otevřenou, v pravo a v levo od ní věže též taková, s cimbuřím a oknem. Z levé věže vyskakuje k pravé beránek bílý, maje na hrdle zlatý obojek s rolničkou, přikryvadla červená bílá, klénot dvě černá křídla složená, z nichž vyskakuje do polovice týž beránek. (Meraviglia str. 262, tab. 120.)

*Švábové z Ragendorfu* nabyli hesla a erbů již l. 1608 a l. 1626, 4. července jim z České kanceláře potvrzen. Erb jich byl tento:

Štít bílý a v něm dvě červené ostrvy, každá o 6 sucích, přikryvadla černá bílá a červená bílá, helm s korunou a nad tím černá koule se zelenou

kytou na vrchu; z koule vychází k levé straně zlatý předmět neurčité podoby. (Jakub. sbírka, Erbovník Novohradský.)

*Švandové ze Semčic*, l. 1767 do stavu šlechtického vyzdvižení, měli tento erb: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole červené a v něm na příč dva bílé pruhy, 2. a 3. pole černé a v něm vrchní polovice oděnce neb i celý, držící meč v pravici, helm s korunou a přikryvadly černými žlutými a červenými bílými. Klénot se popisuje rozdílně buď tři péra, dvě bílá a prostřední červené aneb dvě červená křídla s dvěma bílými pruhy na příč a mezi nimi oděnc. (Meraviglia tab. 120. Jakub. sbírka. Král na str. 296.)

*Švanile z Třebeska*. Do Písku přistěhovala se v 15. století rodina, snad z Němec. Obývajíce v Písku až do 17. století psávali se vždy bez hesla; první, který se s heslem psal, byl Viktoryn (1633), aniž jest známo, jak a kdy rodina jeho toho nabyla. Když mu byl dán l. 1634, 4. srpna rytířský stav pro Říši a dědičné země, popisuje se erb jeho takto: Štít na příč polovičný, u vrchu modrý, u zpodu bílý a tu vršek zelený s třemi pahrbky, z nichž vyniká jednorozec (bílý) až po kýty k pravé straně obrácený, jako by chtěl vyskočiti, máje roh zlatý, otevř. helmice pod korunou s přikryvadly bílými modrými, za klénot dvě křídla (složená); vnitřní bílé, zevnější modré a mezi nimi půl jednorozce vyskakujícího. (Reg. král.) Král na str. 283 se v klénotu odchyluje, na str. 357 jmenuje tu rodinu Švandler a pobláznil tím jednu rodinu v Písku.

*Švejnochové z Borova* byli potomci německé rodiny, která se psala v. Schweinichen, též v. Schweinach; Franc (1577) psal se Švejnoch, Kašpar (1580) Švejnich.

Erb jich byl štít červený a v něm svině bílé barvy, jdoucí, přikryvadla týchž barev a za klénot nad korunou táž svině. Meraviglia tab. 30. má svině ve skoku, tak i Kadich-Blažek na tab. 100. Blažek tab. 41.)

Páni ze *Švendy* obdrželi od císaře Karla V. (1552, 2. Sept.) polepšení erbu svého a asi 10 let potom přišli do Čech. Známý válečník Lazar ze Š. obdržel l. 1569 panský stav v Říši a polepšení erbu. V majestátu na to vydaném popisuje se jejich prvotní erb takto:

Modrý štít, uprostřed na příč žlutý pruh, nad ním 4, pod ním 3 bílé routy (vlastně caltičky, Wecken), turn. helm s přikryvadly modrými bílými, nad tím polštář, pak bílá koule s kytou z černých per pštrosových. (Tak i v Jakub. sbírce, trochu odchýlně Král na str. 288.)

Císař Karel V polepšil tento erb takto: Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli černém žlutý orel (orlice?), v 2. a 3. poli starý štít, přikryvadla pak dvojí barvy, totiž černá žlutá a modrá bílá.

Císař Maximilian II změnil a polepšil erb ten takto: Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli červeném 8 tureckých praporův, v 2. a 3. černém žlutý orel, uprostřed erbu je štítek a na něm prvotní erb; ostatek neměněn a jen přidán druhý helm s tureckými prapory. (Opisy v rodopisných pamětech zemského arch.)

*Švestka z Chloustné.* Král Ferdinand dovolil (1535, 1. Mart.) Jakubovi Švestkovi, aby se mohl psáti z Chloustney a vysadil mu tento erb:

Štít žlutý, v němž od zpodku až k vrchu haluz švestkového stromu se třemi prameny, důle jeden a nahore druhý uřatý a třetí v prostředku, na němžto švestka své přirozené barvy, helm s přikryvadly černými, zlatými a nad tím tři péra tetřeví, dvě černá a prostřední žluté, vše vzhůru stojící. (Reg. král.)

*Švík z Perče.* Král Ferdinand dovolil (1549, 28. Octb.) Martinovi, Václavovi a Cipryanovi bratřím Švíkům, aby se psali z Perče a dal jim tento erb:

Štít žluté barvy, ve kterém jest rak celý modré barvy, kolčí helm s přikryvadly žlutými modrými a nad tím vším rak tak jako jest na štítu. (Reg. král.) Tento erb i heslo bylo vyprošeno od Švíkův, poněvadž vyhnutím Rakovnických z Perče odumřely.

*Simon Švík*, kr. rychtář kdesi, měl štít polovičný, z hora červený, zdola bílý a na celém štítě noha ptáka bílého v červeném, červeného v bílém, držícího v pravé přední noze mečík, nad helmem točenicí s leticemi na obě strany, a mezi dvěma buvolovými rohy, bílým a červeným dvě pštrosová péra, červené a bílé. (Erbovník Salmovský.)

*Hrabata z Taafje*, kteří se stali l. 1676 obyvateli kr. Č. (1758 Moravy), mají tento erb: Štít červený, na němž jest prostý bílý kříž ze dvou pruhův křížem položených a mřežovaných pošikem a pokosem modrými čarami. Nad štítem jest hraběcí koruna, nad ní turnýřský helm s točenicí červenou a bílou a nad tím nade vším brněné rameno v lokti ohnuté, držíc v pěsti saracenskou šavli. Štít drží z pravé strany bílý kuň se zlatými hvězdami posetý a z levé strany červený noh, stojíce oba na stuze, na níž je psáno in hoc signo spes mea. (Trochu odchylně Meraviglia na tab. 77., kdež vyobrazeno patero erbův, Kadich-Blažek tab. 112, Blažek tab. 48, Hradý IX. tab.)

*Táborští z Dřeviče* měli na štítě nohu medvězí z levého dol. kouta do horního pravého jdoucí, kdež jsou pazoury. (Kolář z arch. mus. podle pečeti Matějovi l. 1630.)

Jan *Táborský z Klokotské hory* (nešťastným překladem „z Ahornperka“) byl prý l. 1554 heslem a erbem obdařen, ale v rejstrech královských nic o tom není, snad vyšlo od nějakého palatina; l. 1556 pak přijat do rytířského stavu. Erb jeho byl štít křížem na čtvero rozdělený, kde mají býti dělicí čáry, je červený kříž po stranách s jetelovými lupeny, u zpodu se zlatou růžicí o 4 listech a na hoře s velkou zlatou korunou, 1. pole je bílé, 2. černé, v 3. černém je bílá hrdlička, majíc zobák zlatý a nohy červené, ve 4. bílém je had černý korunovaný různě ztočený, kolčí helm a nad ním hrdlička, přikryvadla červená a černá bílá. (Soupis Klatovska 94, Časop. př. star. č. IX, 9, Meraviglia tab. 142, Jakub. sbírka, Král na str. 299.)

*Táborský z Libína* v. Pacovský.

*Táhlo z Horšteina.* Majestátem daným 1606, 3. září, obdrželi Šimon Brosius, děkan kostela Pražského, s Janem bratrem svým a jich příbuzní Severyn Táhlo, Ondřej Kotelík a Kříž Kohout povolení, aby se psali z Horšteina a erb tento: Štít pošikem od pravého horního kouta dolů na dvě polovice rozdělený, svrchní pole černé a v něm lev žlutý s ocasem rozdvojeným, ve spodní jdou týmž pošikem tři pruhy bílý, červený s dvojnásobným (t. j. dvojnásobným) bílým liliem a žlutý, přikryvadla bílá červená a černá žlutá, koruna, dvě křídla barvy černé žluté a červené bílé. (Reg. král.) Král (str. 301) má půl žlutého lva mezi křídly, v Jak. sb. jest lví hlava v průčelí. V Jak. sbírce jest ještě jeden erb polepšený tuším Táhla samotného se týkající, štít křížem na čtvero rozdělený a v prostřed štítek modrý pod zl. korunou a písmena zlatá F II, 1. a 4. pole je starý erb ale s tou obměnou, že jde pošikem bílý pruh a v něm po třech červených růžích, rostlinách se stopkami, nad tím lev žlutý v černém a pod tím bílá dvojnásobná lilie v červeném. 2. a 3. pole žluté a v něm půl orla se zl. korunou na hrdle, vždy obráceného ke kraji štítu, dvě helmice s korunami a přikryvadly černými zlatými a červenými bílými, na pravé helmici křídlo od vrchu žluté a od zpodu černé a v něm lilie, černá v žlutém, žlutá v černém, na levé helmici křídlo červené, přetažené pošikem bílým pruhem, v němž jsou tři růžičky se zelenými stopkami a pod tím v červeném poli bílá lilie.

*Tachovský z Šonova v. Litický.*

*Talkner z Rotentálu.* Majestátem l. 1577, 11. března, dovoleno Tomáši Talknerovi, aby se psal z Rotentálu a dán mu erb: Štít modrý, v němž krokev špicem vzhůru u vrchu prostřed štítu a z obou stran zpodku žluté barvy, v kteréžto jsou modré růže, jedna u vrchu a dvě po jedné u zpodku též krokve, mezi pak dotčenou krokví u zpodku jedná a u vrchu štítu z obou stran po jedné žluté růži, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými, nad tím dvě křídla orličí modrá, v kteréžto každém žlutý pruh v půli pošikem (a pokosem) od prostředku vrchu až z obou stran dolů na straně nápodobně krokví jako v štítu, na nichž po jedné růži modré a mezi těmi křídly též jedna žlutá růže se vidí. (Reg. král.) Shoduje se Král na str. 314 až na barvy jiné. V Jak. sb. zaměňuje se modrá barva s červenou, a žlutá bílou, sice ostatek dobrý. Heslo je u něho z Růžového dolu, ale u Krále z Rozentálu.)

*Tárek z Pommouše v. Stryal.*

*Táirek z Heldenburka.* Erb rodiny této byl prý štít polovičný, v horním poli oděnc s mečem, dolní bylo zase na zděl rozděleno, pravo dva pruhy pošikem, v levo orlice (polovičná?). Klénotem byl oděnc polovičný. Tak Král na str. 284.

*Tatous z Vraního.* O Tatousích není známo, jestli to byla starousedlá rodina, spíše se zdá, že dostali erb teprve na počátku 16. st. Václav T. z V. (1525—1531) měl syny Abrahama a Jiříka, ti pak přijali k erbů Daniele, syna n. Alexandra „z Loun“; ten pak se psal již 1533,

20. srpna, Tatous z Vraního. Erb mu propůjčený byl štít bílý, v němž jest uprostřed černá koule, helm s přikryvadly černými a bílými, za klénot černá koule a v té kouli u vrchu tři pera pštrosí, žluté, červené a bílé. Majestát toto potvrzující psán 1533, 13. prosince, ale tuším vydán teprve r. 1546. (Reg. král., Jak. sb., tu pera černé, zlaté a modré, koule zlatá a přikryvadla černá zlatá. Král str. 369 zase jinak.)

*Taubenreuterové z Taubenreutu* měli štít modrý, přes nějž položen byl pošikem (zdola nahoru, neb i pokosem) bílý pruh a na něm tři červené dvojnásobné linie, nestojíce však po ose štítu, nýbrž po ose pruhu, přikryvadla červená bílá, otevřený helm s korunou, z níž vynikají dvě křídla orličí složená, z nichž vrchní je barvami tak vyzdobené, jako štít. (Jak. sb. Král 309.) Tak se spatřuje i na památných penězích. (Miltner Privatmünzen tab. LXVII.)

*Tauleman z Krsovic* v. Krsovský.

*z Těchenic* měli štít polovičný, ve vrchním červeném poli polovici bílého koně, jako vysyakujícího, ve spodní modré zlatou dvojnásobnou lilii, přikryvadla červená bílá a modrá zlatá, točenicí týchž barev s rozletitými felfiky: červeným a modrým a za klénot tři pera, totiž (od pravé) červené zlaté a modré. (Jak. sb., Král na str. 281.) Tak i na pečetěch, zejména Jáchymově 1611—1618 v gemal. sbírce arch. zemského.)

*Tejzink ze Svinova.* Erb rodiny této byl prý štít pošikem polovičný, pravé horní pole bílé a druhé červené, přes celý štít jest pták noh, držící zlomený šíp, červený v bílém, bílý v červeném. Klénotem jest týž noh. (Král.)

*Rytíři z Techvic*, kteří ze Sas přišedše l. 1522 v Čechách se usadili a zakoupili, měli na červeném štítě zlatou krokev, přikryvadla snad týchž barev a nad turněským helmem dva rohy snad červené. (A. Tscherney, Schwaden an der Elbe 191.)

*Telecký z Eibenštolu* v. Eibenštolár.

*Těškota z Ploskovic* v. Březský.

*Těšovec z Těšov.* Ondřeji Těšovcovi z T. dán (1623, 28. srpna) tento tento erb:

Štít modré barvy, v němž u zpodku vršek zelený o 3 pahrbcích, na kterých dvou postranních oděnc v celém kyrysu stojící, maje za helmínem 2 pera pštrosová žluté barvy a dva oštípy ostrým vzhůru, křížem přes sebe přeložené na žlutých holech, v každé ruce jeden držící a k boku po straně levé meč s jilcem a na konci pozlaceným připásáním a zbroj tu, kdež se kolena přehybují, zlatem cezovanou mající se vidí, turn. helm s točenicí a přikryvadly žluté a modré barvy, nad tím dva rohy buvolové, v půli barvami rozdělené, žlutý a modrý a modrý žlutý vynikají a u prostřed těch rohův dva oštípy, křížem vzhůru postavené, se spatřují. (Reg. král.)

*Těšovští z Tröstenberka* dosáhli l. 1716 stavu rytířského. Erb jejich byl tento: Štít, po jehož vrchu je pruh modrý a v něm 3 zlaté hvězdy za sebou, ostatek štítu jest polovičný, v pravo bílý, v levo červený a v kaž-



dém poli volavka, červená v bílém a bílá v červeném hledíce na sebe, kolčí helm s příkr. modrými zlatými a červenými bílými, nad tím dvě křídla rozložená, pravé bílé a levé červené a mezi nimi zlatá hvězda. (Meraviglia str. 40, tab. 31, chybně z Terešova, Jak. sb., Král na str. 274 a tu lépe než na str. 281.)

*Teufel.* Majestátem 12. prosince r. 1567 (z Říšské kanceláře vydaným) obdrželi Mikuláš, Volf, Vavřinec, Štěpán, Jiří a Martin, bratří Teuflové, Slezané, erb, totiž: Štít žlutý a v něm mladík v úzkém modrém kaftanu s modrým špičatým kloboučkem na hlavě, v pravé ruce kosíř čili nůž vinařský držící a levou ruku v bok podepřenou mající, kolčí helm s točenicí a přikryvadly modrými žlutými a nad tím mladík vynikající týmž způsobem jako na štítě. Týmž majestátem (1591, 2. ledna) obdrželi říšské šlechtictví na způsob rytířství a povolení, aby se psali z Cejlberka (Zeilberg). Jeden z nich, Mikuláš, usadil se v Praze a měl dům po něm jmenovaný. Vnuk jeho Tomáš Ferdinand povýšen (1627, 22. prosince) do rytířského stavu král. Českého, obdržel nový titul z *Hellensteina* (Höllenstein) a nový erb takový: Štít černé neb uhelné barvy, v němž jsou čtyři pruhy bílé křížem přeložené, první od vrchu skrze prostředek štítu dolů, druhý též skrze prostředek na příč, třetí od vrchního pravého rohu na pokos, čtvrtý od vrchního levého rohu též na pokos, oba skrze prostředek položené a v témž prostředku menší štít postavený a ten na tři pole na příč rozdělený, totiž dvě žlutá a prostřední modré, v němž sápvavý žlutý lev k pravé straně obrácený, maje ústa otevřená, jazyk červený vyplazený a ocas rozdvojený zdvižený, turn. helm s pozlacenou mřížkou a obrůbkou a to onde a onde postříbrný, s přikryvadly modrými žlutými, nad tím koruna, z níž vycházejí dva rohy buvolové, každý z nich na tři díly na příč rozdělený, totiž žlutý, modrý a žlutý a z každého ven se vyskytuje osm per pštrosích, čtyř bílých a čtyř černých, a mezi nimi muž přismědé tváří, bez ruky, pod pas v modrém oděvu postavený, maje na prsech žlutou hvězdu o osmi špicích a na hlavě čapku modrou obdélnou, přišpičatělou, při zpodku s feličky žlutými a modrými, zataženými a k levé straně rozletělými. (Reg. král., Rybička v Pam. arch. III, 360, 361, Meraviglia tab. 31.)

z *Teufenbachu* páni pocházeli ze Štýrska a přišli v 16. st. na Moravu. Jejich prvotní erb byl štít zhora dolů trojdílný, červený, bílý a černý, příkr. červ. bílá a klénot dvě křídla rozložitá a barvami tak dělená, jako štít.

Když byli v panském stavu, měli štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole bílé a na něm tři routy pošikem od levého rohu dolů položené, 2. 3. modré a v něm zlatý lev pod korunou s ocasem rozdvojeným a k levé straně hledící, štítek a v něm prvotní štít, dvě helmice s korunami a příkr. červ. stříbrnými a modrými zlatými, na pravé klénot prvotního erbu, na levé dvě stříbrná křídla, na nichž jsou dotčené routy

na levém pošikem od levé, na pravé pokosem od pravé a mezi nimi týž lev, jako na štítě. (Kadich-Blažek tab. 114.)

*Těžký z Hradiště.* Král Ferdinand dovolil (1545, 26. ledna) Janovi Těžkému, aby se mohl psáti z Hradiště a dal mu tento erb:

Štít žluté barvy a od zpodku štítu až do polovice vzhůru jsou dva pruhy pošikem, první bílý a druhý modrý a v půli toho štítu na příč jest stín bílé zdi, za kterouž půl lva černého s předními nohama k pravé straně vyskakuje, maje ústa rozzavená, jazyk vyplazený a ocas vzhůru vynikající, nad štítem kolčí helm s přikryvadly žlutými černými a modrými bílymi, nad tím křídlo orlové žluté vzhůru stojí a přes to křídlo dva pruhy modré pošikem se vidí. (Reg. král.)

Svob. páni z *Thamu* měli za erb štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. a 4. poli modrém bílý lev pod korunou s rozdvojeným ocasem, vždy k vnitřní straně obrácený, v 2. a 3. žlutém červený pruh pošikem zdola nahoru k levé straně a na něm 3 bílé růžice o 5 listech, uprostřed štítu štítek černý a na něm bílé L pod korunou, 2 helmy korunované s přikryvadly modrými bílymi a červenými bílymi, na pravém dva rohy napříč barvami rozdělené, bílý modrý a modrý bílý a mezi nimi vrchní polovice bílého lva, držícího květinu s červenou růží, na levém helmu 6 pštrosových per bílých a na horním konci každého po červené růžici. (Starý erbovník, Meraviglia tab. 30. Kadich-Blažek tab. 113.)

*z Thurnu* hrabata. Kryštof Šimon Herkules a jeho bratří Jan Arbogast a Jan Cipryan a Jiří Zikmund obdrželi z Říšské kanceláře (1604, 9. března) majestát na potvrzení panského stavu (l. 1495 uděleného) a polepšení erbu erbem rodiny Caldes vymřelé, při čemž jim vysazen tento erb:

Erb rodiny Caldes má býti štítkem, ale protože se rovnal Rakouskému štítu, upraven tak, aby byl v červ. štítku stříbrný pruh a v něm červ. hvězda. Hlavní štít byl křížem rozdělen na 4 pole. V 1. a 4. modrém zl. pruh pošikem k pravé, 2. a 3. děleno, v pravém stříbrném poli červený orel vynikající od dělicí čary, v levém trojdílný štít, bílé pole mezi 2 červenými. Tři korunované otevř. helmice, přikryvadla červená bílá a modrá zlatá. Na pravé helmici dva rohy třikrát dělené totiž zlaté mezi 2 modrými, na střední vynikající jednorozec zhora stříbrný, zdola červený, na levé černý orel mezi 2 složenými křídly, z nichž zpodní je bílé a červ., přední třikrát dělené, bílé mezi černými. (Arch. šlechtický ve Vídni, Meraviglia tab. 77 a 121. Kadich-Blažek tab. 114, Hradý IX. tab.)

*z Thurnu* a *Valsassiny*, přijmení rodiny prvotně vlaské, jež se psávala della Torre a měla prvotně na stříbrném štítě červenou věž s cimbuřím a za ní dvě modré hůlky liliové, křížem přeložené, jichž konečky za věží vynikají; za klénot měli samotnou věž. Později měli polepšený erb, tak že byl štít křížem rozdělen, v 1. a 4. poli byl starý jich erb, ve 2. a 3. zlatém červený lev s rozdvojeným ocasem, k pravé hledící, nad

dvěma helmami, z nichž jen pravý měl korunu, znamení ze štítu vzata jako klénot. Ale kromě toho bylo ještě šestero jiných erbův polepšených a rozšířených, jež popisují Kadich a Blažek na str. 161 a tab. 115, Král v Hradech XIII na tab.)

*z Thurnu a Taxisu.* Prvotní jich erb byl na modrém štítě jezovec (dachs). Když obdržel Michal principe della Torre e Tassis (1767, 21. července) hrabský stav v koruně České, vysazen mu tento erb:

Štít křížem rozdělený. V 1. a 4. poli bílém červená věž s dvojím cimbuřím a za ní dvě holi liliové modré a křížem přeložené, tak že konce za věží vynikají (de la Torre); 2. a 3. pole zlaté a v něm černý orel o dvou hlavách; uprostřed modrý štítek a na něm jezovec k pravé obrácený, nad tím vévodský klobouk s hranostajovým pláštěm a štít drží 2 zlatí lvi s rozdvojenými ohony. (Reg. královská.) Jaký erb platil v Bavořích, má Meraviglia na tab. 90, Kadich-Blažek 247. tab. 174.

*Tichl z Tucínku* (v. Tutzingen), příjmení erbovní rodiny, usdlé v Bavořích, z nichž někteří byli v Čechách v rozličných službách. Erb jejich byl štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole bílé a na něm pruh modrý pošikem položený od pravé k levé straně dolů, v němž jsou 3 hvězdy podle sebe (prvotní jich erb), 2. a 3. pole červené a v něm bílá krokvice vzhůru postavená, nad štítem dva helmy proti sobě položené, na pravém půl muže osekaného se špičatou čepicí, na levém červená křídla orličí a na nich dotčená krokvice. (Pam. arch. VIII, 553, 618, Meraviglia tab. 143.)

*Tichý z Tichovic.* Král Ferdinand dovolil (1542, 6. ledna) Burjanovi Tichému, aby se psal z Tichovic obdařiv jej tímto erbem:

Štít červený, v němž jest po pravé straně štítu v prostředku třetí díl štítu do polovice bílý pruh pošikem drobet a po levé straně štítu hvězda zlatá, helm s točenicí a přikryvadly červené a bílé barvy, nad tím dvě křídla orlová vzhůru stojí, pravé červené a levé bílé. (Reg. král.)

*Tišnovský z Milešovky* v. Mráz.

*Tišnovský ze Švarcova.* Cís. Rudolf dal erbovní list (1593, 16. října) Ludvíkovi a Mikuláši *Tišnovským* neb *Čerňovským*, aby se psali ze Švarcova a obdařil je tímto erbem:

Štít polovičný, levá polovice modrá a z oblakův vyniká ruka držíc dubovou větev o 6 lupenech a 3 žaludech, na níž sedí hrdlička. Pravá polovice červená a tu pošikem od levé je černý pruh, na němž je zlatý lev s rozz. ústy a korunou; na hoře i dole je po růži. Otevř. helm s točenicí a přikryvadly černými zlatými a červenými stříbrnými, nad tím polovičný lev pod korunou, v pravé přední noze černý zlatý stříbrný, v levé červený stříbrný a zlatý prapor drže. (Reg. královská.)

*Tišovský z Rychtberka* v. Mýtský.

*Tomanykl z Kolsdorfu.* Majestátem l. 1578, 24. března povoleno Florianovi Tomanyklovi, aby se psal z Kolsdorfu a dán mu tento erb: Štít polovičný, dělený vzhůru k pravé straně dolů, pole bílé a červené,

a uprostřed štítu medvěd s svou přirozenou srstí, ke skoku se maje a jsa oštípem od zpodku na příč probodený s vyplazeným jazykem se vidí, kolčí helm s korunou a přikryvadly žlutými modrými a bílými červenými a nad tím medvěd s předníma nohama a vyplazeným jazykem, tedy jen polovice. (Reg. král. Viz i Paprockého Zrcadlo 375.) Shoduje se Král na str. 308. Viz i Mencl.

*Tomáškovice z Prandtjelzu v. Bartošovic.*

*Touškovský z Varvažova v. Srnovec.*

*Toužil z Karlšperka v. Karolides.*

Páni z *Tovaru* a z *Encesfeldu* měli na štítě modrém dvě dračí hlavy zelené dřevo si vydírajíce. (Paprockého Zrcadlo na l. 150.) Nad štítem měli helmici s korunou a příkr. modrými bílými; z koruny vyniká bílá hlava dračí i s krkem. (Kadich-Blažek tab. 115.)

*Toulov z Rozentálu.* Majestátem l. 1780, 1. prosince povýšení Jozef a Ignác bratří Toulové do rytířského stavu a nabyli erbu:

Štít červený se zlatou obrubou a na něm tři bílé růže, dvě k vrchu a jedna pod nimi, dva helmy pod korunami s příkr. červ. bílými a červ. zlatými, nad pravou korunou dva rohy barvami na příč a stupňovitě rozdělené, pravý (zhora) bílý červený, levý červený bílý a mezi nimi bílá růže (o 5 listech); nad levou korunou tři péra pštrosí, žluté, červené a bílé. (Reg. královská, Meraviglia na str. 38, Kadich-Blažek str. 158, Král na str. 315.)

*Traeger v. Königberg.* Císař Karel VI. vyzdvihl Jana Ludvíka Traegera (1715, 8. října) do stavu šlechtického, dav mu heslo vzpomínající Hradce Králové, kdež působil, a tento erb:

Štít bílý a v něm dva modré praporečky křížem přeložené, mezi nimiž černé křídlo a nad ním kapr plynoucí; nad štítem otevř. helm a nad ním všechna znamení štítu, i praporečky, i křídlo, i kapr. (Rybička Erbovní rodiny v Králové Hradci.)

*Trajan z Chotěřiny v. Kolín.*

*Traumiler z Ehrenšteina v. Straka.*

z *Trautmansdorfu*, příjmení rodiny knížecí a hraběcí, jež přišla do Čech v 17. století. Prvotní jejich erb byl štít polovičný, v pravo červený, v levo bílý a na témž štítě růže, bílá v červeném a červená v bílém, nad štítem turn. helm s korunou a přikryvadly bílými červenými, nad tím kyta z kohoutích peří též dvojí barvy, červené a bílé a v ní růže zase střídavě zbarvená. (Obr. Hradý IX. tab.)

Král Ferdinand polepšil (1543) týž erb Adamovi z T. přidav erb dvou rodin vymřelých zvaných Kirchberg a Helcl. Onino měli štít na příč polovičný, vrchní pole zase dělené, v pravo červené, v levo bílé, zpodní pole žluté, turn. helm s korunou s přikryvadly červenými bílými žlutými, nad tím dva buvolové rohy na příč barvami na 5 částí dělené, dolní, prostřední a nejhořejší část zase na zděl dělené, v pravo červené, v levo bílé a dvě ostatní celé žluté. Helclové měli na bílém štítě 3 kloboučky

červené, totiž klíny špicemi nahoru, jichž kraje byly dovnitř vyduťté, nad tím turn. helm s korunou a přikrivadly bílými a červenými, a nad tím divý muž vrchním tělem vynikaje, máje černý vlas a bradu též barvy, bez ramen a s dlouhýma ušima do špičky. Nový erb byl takový, že do štítu na čtvero rozděleného dán erb Kirchberský do 1. a 4. čtvrti, Helclovský do 2. a 3. a Trautmansdorfský na štítek. Posavádních erbův klénoty dány na tři helmy pod korunami. Erb ten ještě polepšen majestátem (l. 1563, 10. května) erbem rodiny Kastelallovské, již vymřelé, tak že dán do 1. části štítu, totiž pole šestkrát pošikem na pruhy, tři červené a 3 bílé dělené; helmy ponechány tři, totiž (od pravé) Kirchberský, Trautmansdorfský a Helclovský. (Arch. šlechtický.)

Císař František I. obdařil (1805, 12. ledna) Ferdinanda hraběte z Tr. knížecím stavem pro prvorozence v Římské Říši a brzo potom vydán (10. dubna) majestát téhož smyslu pro království České. V tomto popisuje se erb takto: Štít křížem na čtvero rozdělený, v 1. čtvrti 6 pruhův pošikem, tři bílé a tři červené, v 2. a 3. bílém tři červené nízké klíny, 4. čtvrt' nahoře červená bílá a dole žlutá, uprostřed je štítek pod knížecím kloboukem červený a bílý s růží pětistou s barvami se střídajícími. Tedy štít ponechán tak jak vysazen r. 1563. Nad štítem jest 5 helmův s korunami. Jdouc od pravé jsou na 1. helmu přikryvadla červená bílá a nad ním muž vrchní svou polovicí vynikající máje kabát s 6 pruhy bílými a červenými, končitou čepici, červenou a bílou, mezi dvěma rohy buvolovými, které mají červenou bílou šachovnici, na 2. s černými žlutými přikryvadly černý orel císařský, na 3. s přikryvadly červenými bílými dvě kohoutí péra, červené a bílé a na nich růže s barvami se střídajícími, na 4. s přikryvadly červenými bílými vrchní polovice bílého lva pod korunou, 5 s přikryvadly červenými žlutými vrchní kus muže s dlouhýma ušima bez ramen v bílém šatu mezi dvěma buvolovými rohy, kteréž mají šachovnici, pravý červenou bílou, levý červenou žlutou. Štít drží v pravo černý orel pod korunou, v levo bílý lev též pod korunou, nad tím vším pak plášť a klobouk knížecí. (Reg. císařská a kniha šlecht. arch. Meraviglia tab. 90, Kadich-Blažek tab. 175, Blažek tab. 50.)

*Trautsonové z Falkenšteina*, již záhy Říšská hrabata, měli v rozšířeném erbu štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole modré a v něm bílá podkova, 2. 3. zlaté s černým kohoutem, příkr. týchž barev, klénoty na poduškách v levo obrácený klobouk špicatý s péry a v pravo kohout. (Kadich-Blažek tab. 175.)

*Třebický z Olivenberka*. Císař Rudolf dovolil (1602, 9. února) Janovi Třebickému Moravanu, aby se psáti mohl z Olivenberka a dal mu tento erb: Štít na půli na příč rozdělený, vrchní pole červené, zpodní žluté a v témž štítu oděnc ve zbroji nad kolena, drže v pravé ruce pod loket obnažené ratolest olivovou, na hlavě věnc olivový a na zbroji přes pravé rameno až pod levou ruku pintu červenou, k tomu při boku rapír

s jilci žlutými maje; nad štítem kolčí helm s točenicí a přikryvadly červené a žluté barvy, a z té točenicí 2 křídla proti sobě postavená a barvami rozdělená, červené žluté a žluté červené a mezi nimi ruka od ramene po loket ve zbroji a od lokte k prstům télné barvy držící ratolest též olivovou. (Reg. král.)

*Trejtlár* (tištěno *Trevtlar*) z *Krošvic*, přijmení rod inyvladycké. Adam T. z K. zavděčil se potomstvu tím, že s Veleslavínem nakládal na vytištění herbáře (1596) a protože paměť o tom je hned za titulním listem, kdež jest erb Veleslavínův a vedle toho ještě jiný, lze se domnívati, že je to erb Adamův. Jest to štít polovičný, v horním poli je polovičný lev, dolní je svistou čarou dělené na dvě, v pravo jsou pošikem dva tmavé pruhy ve světlém, v levém pokosem dva světlé pruhy v tmavém, takže pruhy obou dílů tvoří krokve. Klénotem jsou dva rohy barvami na přič dělené a mezi nimi polovičný lev. Barvy jsou v horní modré polovici polovice žlutého lva k pravé straně obráceného, na spodní bílé dvě červené krokvice (mají býti podle předešlého proměněné barvy), přikryvadla modrá žlutá a červená bílá, nad helmici dva rohy buvolové, barvami na přič rozdělené, pravý žlutý a modrý, levý červený bílý a mezi nimi polovice žlutého lva. (Jak. sb. Král na str. 282, ale tu lev v klénotu schází.)

*Třeštítk* z *Hyršova* v. Myslík.

*Třídvorští* z *Otína* (obecně z *Votína*) byli potomci Ondřeje Třídvorského, měšťana Kouřimského, jenž byl heslem a erbem skrze majestát l. 1575, 12. září obdařen. Erb se popisuje takto:

Štít modrý, od spodku do polovice zeď bílá, černě štrejchovaná, s pěti stínky a v ní brána s vraty dvojitými otevřenými, na nichž panty a u vrchu brány mříže spouštěcí, vše zlaté barvy z kteréž zdi půl noha po zadní kýty k pravé obráceného s křídly rozkřídlenými, nohami rozloženými, rozživenými pysky a vyplazeným jazykem vyniká, kolčí helm, přikryvadla a točenicí modré a bílé barvy a za klénot půl noha jako na štítě. (Koncept v šlecht. arch.) Jest to týž erb, jako Diblíkův z *Otína*, ale podrobněji popsáný.

*Třilický* z *Turovce*. Císař Maximilian dal (1570 26. října) moc Benešovi *Třilickému*, písaři při puchalteryi komory České a Jiříkovi *Novodvorskému* strýcům, aby se psali Třilíční z *Turovce* a dal jim tento erb: Štít polovičný, pravé pole červené, levé bílé a ve všem štítu u spodku hlava daněle přirozené barvy a rohy vzhůru postavená, takže je v každém poli půl hlavy s rohem a uchem, kolčí helm, přikryvadla červená bílá, křídlo orličí na přič rozdělené. svrchní bílé, spodní červené (Šlecht. arch.) Jiřík psal se Třilickým r. 1574 a pečtil danělovou hlavou. (Arch. kapit.)

*Trněný* ze *Semčic*. Erb rodiny této byl prý štít modrý a na něm trnový keř. Tak Král na str. 353.

Vladyky z *Trnice* dostali své obdarování od krále Vladislava, zvolivše si erb podobný, jako měly staré rodiny z *Malikovic*, *Krásného dvora*

a j. (Viz díl I. na str. 97.) Erb ten byl: Štít polovičný, pravá polovice modrá, a v ní polovice orla bílého s pazoury pozlacenými, majícího okolo hrdla obojček zlatý, na kterémž zvoneček zlatý visí; levá polovice červená a přes ni tři bílé pruhy pošikem k pravé straně vzhůru, otevřený helm s přikryvadly modrými červenými, za klénot dvě křídla orličí rozkřídlená, modré a červené. Tak se popisuje v potvrzovacím majestátu l. 1570, 2. ledna. (Reg. král., tak i v Jak. sb., kde však pruhy jdou k pravé dolů a jmenují se tu *Šrejnárové z Trnice*. Též na pečetěch Jana z T. (1543) a Jana Albrechta (1608).

*Trnka ze Křovic*. Jan Trnka, úředník panství Miličinského, propuštěn l. 1595 i se syny Václavem, Matějem, Michalem a Janem ze člověčenství. Jan (syn) psal se l. 1621 z Křovic, tak i Václav, užívající erbu tohoto: Štít modrý, v němž u zpodku pahrbek zelený a na něm zlatý dubový keř o třech ratolestech, kolčí helm s přikryvadly modrými žlutými a nad ním pahrbek s keřem, jako ve štítě. A poněvadž týž erb dán byl 1603, 9. června Adamovi *Číbuzskému ze Křovic*, zdá se, že přijal oba Trnky ke svému erbu. Majestátem l. 1629, 30. ledna potvrzen jim tento erb a Janovi polepšen, aby měl. turn. helm s korunou, z níž vynikají dvě křídla orlí barvami žlutou a modrou rozdělená a mezi nimi pahrbek s dubovým křem o dvou ratolestích a z prostředku jich žaludem s modrou šešulinkou a žlutým jádrem. (Rybička, Pam. arch. III, 320. Meraviglia tab. 32 (chybně.) Též Král na str. 349.

*Trnovanský z Jelení hory* v. Jelínek.

*Trnovanští z Ořešán* přišli do Čech ke sklonku 16. st. Erb jejich byl štít červený, v němž běží na příč dva bílé pruhy na způsob řeky; ve zpodním pruhu jest přes celý štít ruka zbrojná, majíc třikrát zlatý obojček a držíc v pěsti meč vzhůru až do vrchního pruhu sahající, na němž je nabodena lidská hlava; v témž horním pruhu jest zlatý měsíc rohy vzhůru a nad ním v červeném poli zlatá hvězda, přikryvadla červená bílá a modrá bílá, nad helmem dvě křídla proti sobě rozložená, pravé na příč rozděleno ve dvě červené a 2 bílé části, levé zase pošikem z pravé k levé dolů na dvě modré a dvě bílé části rozdělené a mezi nima zase ruka zbrojná s mečem (ale tuším bez hlavy nabodené. — Jakub. sbírka, Král na str. 291.)

*Trofin ze Svaté hory*. Krystyan Theodor Schosler Emilianský z Frydhelmu, Phil. a Med. Dr., jakožto cís. palatin dal (1630, 28. května) moc Mikuláši *Trofinovi*, sekretáři hrab. z Valdšteina, rodilému z Horažďovic, Janovi *Špačkovi* (jinak řečenému *Sturnus*) z Klatov, aby se psali z *Heiligenberka* neb ze *Svaté hory* a vysadil jim tento erb:

Štít polovičný, pravá polovice bílá a v ní skála s pramenem, v levé polovici modré tři zelené pahorky a na nich zlatý lev pod korunou, drže zelenou kotvici hadem ovinutou, turnéřský helm a na něm polovice téhož lva, jako jest na štítě. List jest dán v Ústí nad Labem a uložen jest v univ. knihovně v Praze.

*Trubka z Rovín v. Komedka.*

*Tuhanský z Branče.* Císař Rudolf dovolil (1594, 9. března) Šimonovi *Pelhřimovskému* a Martinovi *Tuhanskému*, aby se psali z Branczie (psávali se: z Branec) a dal jim tento erb:

Štít červené barvy, v němžto u zpodku napříč pruh modrý a z toho kůň bílý maje sedlo zlaté vynikající, na kterémž muž ve zbroji drže v pravé vyzdvížené ruce šavli tureckou, k pravé straně obrácený se vidí, kolčí helm s točenicí a přikryvadly žlutými modrými a červenými bílými, nad tím dvě křídla orličí modré žluté a bílé červené a mezi těmi křídly 3 buzikány železné na kříž přeložené a vzhůru postavené se vidí. (Reg. král.) Zdá se, že se tuto erbovníci odchylovali v příčině erbu, majíce štít křížem na čtvero rozdělený, červený a modrý, jezdce za koněm s kopím. V Jakub. sbírce je erb tak a scházejí křídla. Král na str. 299 má křídla třikrát dělená a na místě buzikánův kopí.

*Tucharové z Šoverova* (i Šoberova) přišli asi r. 1571 z Augšpurku do Čech, dostali z Říšské kanceláře (1573, 7. května) polepšení erbu a učinili 1575 přiznání k zemi. Erb jich byl:

Štít na příč polovičný, horní polovice žlutá a v ní polovičná orlice černé barvy, ve zpodní polovici šachovnice žlutá a modrá, nad štítem helm s korunou a přikryvadly černými žlutými (měly by býti i modré žluté), nad tím dva rohy, černý a žlutý druhdy žlutý a černý (Jakub. sbírka, Král na str. 278, pečeť Jana Kašpara r. 1608 v arch. DZ, XVI, 7, obraz v Miltnerových Privatmünzen tab. XLIV, N. 378 a v Hradech XIII na tab.)

*z Tulechova* psali se *Kodicilové, Malí, Gregorinové, Sušičtí* a *Šteidlouvé*. Vyzdvížení od stavu šlechtického, aspoň někteří z nich záhy. ; neb již l. 1528 píše Žofka z Tulechova o svém otci Vácslavovi, že dostal l. 1507 list na lán dědiny. A M. Jakub Kodícil, jenž l. 1550 zemřel, také se psal z Tulechova a Malí též v 16. století. Erb jich byl štít modrý, v němž polovice jelena přirozené barvy, jako ve skoku, přikryvadla modrá žlutá, helm s korunou a nad tím dvě křídla barvami rozdělená, modré žluté a žluté modré a mezi nimi půl jelena. (Jakub. sbírka, Král na str. 329, Kadich-Blažek tab. 107 kladou jedno křídlo modré a druhé žluté.)

*Tumlířové z Borce* měli štít na příč polovičný, v horním poli kůň běžící a pod ním samým na kraji dolního pole cimbuří dolů obrácené se čtyřmi stínkami. A za klénot měli půl oděnce, majícího levici v bok podepřenou a pravici vyzdvíženou s šavlí v hrsti. Tak pečetil Dr. Karel Tumlíř, c. k. zemský inspektor v Černovicích. Na pečeti z r. 1669 v arch. Hradeckém je na štítě kůň a za klénot oděncem již popsany. Kdy a jak toho erbu nabyli, není známo, ale protože se v Jindřichově Hradci zdržovali, lze za to míti, že jej dostali od Viléma Slavaty jako palatina. (Viz i článek Fr. Teplého v ČČH. XXX, 496, kdež opraviti popis erbu r. 1685.)

*Tumpeřgár z Nové vsi*, rodina, jež se vyskytuje od r. 1522 a v 16. století. Erb z pomůcek po ruce jsoucích nelze nepokrytě určití. Král (na



str. 296) popisuje jej jako štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole červené a v něm věnec z květin, 2. a 3. modré a v něm zeď s cimbuřím, za nímž vynikají dvě věže; klénoty jsou dva, totiž tři péra, červené, bílé a červené uprostřed věnce a zlatý sedící lev. Kolář popisuje pečeť Mikulášovu (1522, Arch. Český, VIII, 560) totiž týž štít, v 1. a 4. poli 5 žaludův na rostlině o 5 stoncích, v 2. a 3. jakési znamení, které by se mohlo vykládati na 2 věže nad hradbou.

*Tunský z Taurenperka* v. Kukla.

z *Turby* rytíři, potomci Jana Jindřicha řečeného Turba, l. 1701, 14. dubna do rytířského stavu vyzdviženého, měli tento erb:

Štít červený, u jehož zpodu jest žlutý pruh a nad ním v růžovém poli polovičný oděnc, na jehož odění jsou zlaté obojky, maje na hlavě helm s péry bílým, červeným, modrým a bílým, drže pravíci zlaté znamení na způsob Ondřejského kříže (X) a v levici modrý kotouček, na němž je V, nad štítem helm s korunou a přikryvadly červenými bílými a modrými bílými, nad tím dvě ruce brněné s rameny, pravá držíc V, levá dotčený křížek. (Geneal. Tasch. 1905, Meraviglia tab. 32, Jakubičková sbírka.)

*Turek z Rozentálu*. Rodina tato, osedlá v Novém městě pražském, psávala se tak již v 17. století, není však známo, jakým způsobem erbu a hesla nabyla. Protože se Mikuláš František vyznamenal při obraně Prahy, dán mu (1649, 26. března) starožitný stav vladycký a polepšen erb, totiž: Štít polovičný v pravo bílý a v něm půl orla červeného, rozprostřeného s červeným jazykem a zlatou korunkou. Levá polovice všechna žlutá rozdělena na příč na dvě pole; v horním zbrojné mužské rameno s rukou, držící nahý meč s obou stran ostrý, v dolním poli tři modré pruhy na pokos položené a uprostřed téhož pole granát neb koule ohnivá rozpálená. Turnýřský helm a vedle něho z obou stran po šesti praporcích vojenských, protože praporce jako nejv. vachtmistr zpravoval, žlutý, černý, červený, bílý, modrý a zelený, vše vzhůru rozprostřené, přikryvadla žlutá modrá a bílá červená, zlatá koruna, nad tím F pod zlatou korunkou a vedle toho tři štrychy zlaté barvy (totiž III), dvěma zelenými ratolestmi, pravou palmovou, levo olivovou křížem od zpodku jako podložené. Kromě toho mu povoleno, aby se psal *ze Šturmfeldu* a *Rozentálu*. (Reg. král.) První polovice štítu a zpodní levá převzaly bezpochyby z dřevního erbu Turkův, v němž byly klénotem dva rohy, pravý modře a žlutě pruhovaný, levý nahoře modrý (snad spíše červený) a dole bílý. (Jak. sb.) Králův popis na str. 264 jest proti majestátu neúplný.)

*Turek z Vorchainu* v. Zajíček.

*Turek z Vosule*. L. 1608, 14. dubna dán Danielovi Turkovi, měšťanu v Krumlově, erbovní list, aby se psal z Vosule a vysazen mu tento erb:

Štít bílým příčným pruhem dělený; ve zpodním červeném poli bílá lilie s dvěma modrými kvítky, ve vrchním poli modrém polovičný muž v zlatém rouchu s bílým turbanem, na němž jsou dvě pštrosová péra,

jedno bílé a druhé červené, drže v ruce buzikán a jsa opásán šavlí. Kolčí helm s korunou a přikryvadly červenými stříbrnými a modrými zlatými, dvě křídla orliči složená, barvami dělená, zpodní (shora) bílé a červené, vrchní červené s bílou lilí a bílé s modrou květinou. (Reg. král. Lumír r. 1859, I, Král na str. 289.)

*Turnovský z Turnšteina.* Císař Rudolf dovolil (1603, 13. května) Zikmundovi *Turnovskému*, úředníku v Prachaticích a Jakubovi *Nigrinovi*, písaři v Krumlově, aby se psali z *Turnšteina*, vysadiv jim tento erb:

Štít modrý a na něm kamzík s černými rohy lezoucí na skále, kolčí helm s přikryvadly žlutými modrými a točenicí týchž barev, nad tím dvě modrá křídla s pruhy pošikem a pokosem položenými. (Reg. král. Chybně Král na str. 312.)

*Tymové z Pošky* vyskytují se u nás od počátku 16. století a bezpochyby se přistěhovali soudíc z jejich příjmení, které se do Čech nehodí. Na štítě nosili koně v pravo běžícího, klénotem jim byla obrněná ruka v lokti ohnutá, držíc v pěsti prápor. (Tak na pečeti r. 1582, již viděl Kolář kdesi.)

*Tymer z Toužima a Viňavy* v. Albrecht.

*Týnský z Blanska.* Majestátem l. 1557, 5. dubna obdařen jest Jan Teynský, aby se psal z Blanska a dán mu tento erb: Štít modrý a v něm mouřenín oblečený bílým rouchem, na hlavě maje špičatý klobouk (zlatý) a pravici pozdviženou, kolčí helm s přikryvadly bílými modrými a točenicí, nad tím tři pštrosí péra, modré, bílé a černé. (Reg. král.)

*Ubelly ze Siegburka.* Rodina tato pochází snad od Františka Vavřince U., jenž byl l. 1674 kancelistou u České komory. Vladyctví snad dosáhl on, jisto však jest, že Liborovi Václavovi U. dán (1705, 9. ledna) říšský stav rytířský, a aby se psal von Siegburg. Erb jeho byl: Štít křížem na čtvero rozdělený, 1. a 4. pole bílé a v něm černý orel (dvouhlavý) 2. a 3. modré a v něm bílý lev, uprostřed štítu štítek modrý a na něm černý orel, klénot jest bílý lev vynikající, drže v jedné noze meč a v druhé vavřínový věnec. Když byl dán Danielovi Leopoldovi U. rytířský stav v kr. Č., byl týž erb také tak asi popsán (1723, 5. listopadu, Reg. král. ve Vídni.) Když pak došlo l. 1772 (13. listopadu) k povýšení do stavu panského, rozmnožen erb 3 helmicemi; na dvou byl dřevní klénot a na prostředním černý orel. (Meraviglia tab. 32. Kadich-Blažek tab. 117.)

*z Újezda Vavřinec* obdařen (1534, 6. února) tímto erbem:

Štít na dvě od vrchu až do zpodku na zděl rozdělený, pravá strana bílá, v níž jsou u vrchu 3 pruhy černé na přič a čtvrtý pruh černý od zpodního třetího pruhu a k zpodku pošikem se vidí, a levá strana blankytná, v níž jest uprostřed kapr své přirozené barvy, na zděl ležící, nad štítem helm s přikryvadly černými bílými a červenými blankytnými a nad tím vším kaprova hlava vzhůru vyhlédající. (Reg. Král.)

*Uličný ze Semily.* Král Ferdinand dovolil (1560, 15. července) Václavovi Uličnému, aby se psal ze Semily a dal mu tento erb:

Štít na poli rozdělený, vrchní polovice bílá, spodní červená, na kteréžto spodní polovici vrch nebo pahrbek zelený a na něm sud žluté barvy, obručenými obtažený, z kteréhožto sudu oheň hořící, jakž se na den svatého Jana pálí, plamenem červeným vyskakující se vidí (ovšem plamen již v bílém poli), kolčí helm s točenicí a přikryvadly červenými bílými, nad tím pahrbek a sud s ohněm hořícím. (Reg. král.)

*Ulvřtorpárové z Němčího* mívali na štítě modrém bílý trojhran z proužkův rohem dolů obrácený a stranou jednou k vrchu, každý roh vybíhá v jetelový lupen. Tak na pečeti z r. 1589 v listech Zabrdovských v zem. arch. Brněnském a na listu z r. 1610 v zem. arch. Pražském.) Nad štítem nosili helmici s korunou a příkr. modrými bílými a z koruny vyniká 5 zelených lupenův na způsob vrbových listův. Na jiném obraze je 5 pštrosových per, tři modrá a dvě bílá. (Kadich-Blažek tab. 117 a 118.)

*Unčovský z Rozenportu*. Jan Unčovský byl bezpochyby od Viléma Slavaty jako palatina obdařen erbem a heslem z Unterfeldu, ale od císaře povýšen (1628, 25. srpna) do rytířského stavu a nadán heslem z Rozenportu. Erb jeho na šikmém pruhu ruka s halapartnou a nad pruhem i pod ním růže (tak rozumím pětistice), klénot táž ruka s halapartnou mezi křídly, popisuje Fr. Teplý v ČČH. XXX, 500.

*Únětický z Trboušan*. Král Ferdinand dovolil (1539, 13. prosince) Filipovi Únětickému, aby se psal z Trboušan a vysadil mu tento erb:

Štít žluté barvy, z kteréhožto štítu od vrchu špice (t. j. koutu) při pravé straně až do poli štítu pošikem dolů řetěz s houžví vyniká, jsa na tom řetězu a houžví medvěd černý s rozzavenými ústy přivázaný, stojící na všech čtyřech nohách a hledě k levé straně štítu, nad štítem helm s přikryvadly zlatými černými a nad tím vším tři péra pštrosová bílá vzhůru stojí. (Reg. král.)

*Ungnádové z Weissenwolflu a z Suneka* měli prvotně štít na příč čarou rozdělený, horní pole žluté, spodní modré, helm s korunou a přikryvadly modré a žluté barvy, nad tím dva rohy bílé, každý třemi kytami neb větvičkami ozdobený. (Jakub. sbírka, Král na str. 275.) Později měli polepšený štít křížem na čtvero rozdělený, 1. pole červené se psem s červ. obojkem, v 2. a 3. starý štít, ve 4. poli červeném dva bílé psy od sebe odvrácené (soudíc podle příjmení měli by býti vlci — Král na str. 299.)

*Unruv z Taurenperka* v. Kukla.

z *Umvertu*, Hrady, XI. tab.

*Ursin z Vladoře*. Král Ferdinand povolil (1552, 19. ledna) Jiříkovi *Ursinovi*, Janovi *Labuškov*i, Vítovi *Flaviusovi* a Tadeáši *Hájkovi*, aby se psali z *Vladoře* a obdařil je tímto erbem: Štít na příč rozdělený, vrchní pole modré, spodní žluté, ve kteréžto od spodku černá ostrev se 3 suky a na ní papoušek šerý s červeným ocáskem, kteréhož půl až pod křídla do vrchního jde, drže prsten zlatý s rubínem, kolčí helm, přikryvadla

žlutá modrá, točenice, a nad tím rohy barvou na příč rozdělené, s vrchu modré, od zpodu žluté a mezi nimi tři péra pštrosová, modré žluté a modré a žluté. (Reg. král.)

*Ursin Vladořský z Vladoře.* Král Ferdinand dal r. 1545 německý list Jiříkovi a Václavovi, bratřím Ursinům z Vladoře na erb, totiž štít modrý a v něm medvěd přirozené barvy, přikryvadla žlutá modrá a jako klénot půl medvěda k pravé obráceného. Týž erb jim polepšil (1562, 2. března) takto: Štít polovičný, pravé pole na příč rozdělené na žluté a modré, levé pole bílé, v něm u zpodku pahrbek modrý, na kterém medvěd vzhůru postavený přirozené barvy s vyplazitým jazykem, turn. helmice s příkr. žlutými černými a bílými modrými, koruna a půl medvěda. K témuž erbu připuštěn Matouš *Volynský*, kr. rychtář v Kolíně n. L. Tento psával se i Vladořským i Volynským († 1573). L. 1609 (11. srpna) připuštěn k témuž erbu i Jan Jiří *Hladký*. (Reg. král.)

*Úštěcký z Festenburka.* Rodina tato vyskytuje se v 17. st. v Náchodě a děkuje snad erb a heslo Janovi Rudolfovi Trčkovi z Lípy, jenž byl cí. palatinem. Na pečeti Jana Václava (1664, hejtmana na Mrači — v rodopisných sbírkách zemského archivu) je štít zhora dolů polovičný, v pravém poli předmět málo zřetelný (snad věž) v levém beran v skoku; klénotem je též beran.

*Úštěcký z Levensburka.* Majestátem l. 1652, 6. února obdařen jest Jan Bedřich, registrátor a expeditor České kanceláře, erbem a heslem. Erb, kteréhož se mu dostalo, popisuje se takto: Štít polovičný, v pravém modrém poli zlatý lev drže červený prápor s zlatou písmenou F (císaře Ferdinanda), levá strana je na příč rozdělena ve dvě pole černé (na vrchu) a zlaté, v onom je 6 zlatých cihel, totiž tři nad třemi. Klénotem je černý havran drže ratolest. (Reg. král.)

*Úštitský z Klenče.* Král Ferdinand povolil (1534, 10. března) Jakubovi Auštitskému, aby se psal z Klenče a dal mu tento erb:

Štít hřebíčkové barvy a v něm jsou dva šípy černé na příč přes štít, nad štítem helm s přikryvadly hřebíčkové a černé barvy a nad tím vším jedno péro hřebíčkové barvy vzhůru stojící. (Reg. král.)

*Utenhofárové z Utenhofu* vyskytují se v Čechách od 16. století, zejména r. 1567, kdy statky jejich Mítetice a Kozlov propuštěny z manské povinnosti. Na pečeti Hanušově r. 1588 lze seznati jejich erb, totiž štít, v jehož středu jde na příč pruh nahoře s cimbuřím, klénotem jsou dvě křídla. (Arch. DZ.)

*Úterý z Úterého.* Král Ferdinand dovolil (1549, 10. prosince) Janovi Úterému, aby se psal z Úterého a dal mu tento erb:

Štít na příč polovičný, vrchní pole červené, spodní modré a v témž štítu kamzík žluté rožky mající předními nohama vzhůru stojí, kolčí helm s přikryvadly bílé červené modré barvy a nad tím vším dva rohy jelení žluté barvy. (Reg. král.)